

ALGEMENE REKENKAMER ARUBA.

ONDERZOEK WATER- EN ENERGIEBEDRIJF

OVER DE JAREN 1986 T/M 1990.

Inhoudsopgave

	<u>Blz.</u>
Voorwoord.	3
1. Inleiding.	4
2. Personeels- en salarisadministratie.	4
3. Onderzoek KPMG Croes & Croes.	6
4. Cijfermatige analyse.	10
5. Conclusies.	18
6. Commentaar Ministerraad.	19
Bijlage: Rapport KPMG Croes & Croes.	20

Voorwoord.

De Algemene Rekenkamer heeft de eer hierbij aan de Voorzitter van de Staten aan te bieden haar verslag over een onderzoek bij het Water- en Energiebedrijf over de jaren 1986 t/m 1990.

Het onderzoek werd verricht in gemeen overleg met het Accountantskantoor Croes & Croes.

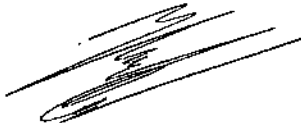
De Kamer hoopt dat ondanks het feit dat het rapport om de in de Inleiding aangegeven redenen later is verschenen dan was gepland, dit rapport de Staten de nodige informatie kan verschaffen ten aanzien van de bedrijfsvoering bij het Water- en Energiebedrijf.

Aruba, 26 maart 1992.

ALGEMENE REKENKAMER ARUBA.

H.Th. Lopez,
Voorzitter,

J. Wijnhoff,
Secretaris.

1. Inleiding.

Bij zijn brief van 12 oktober 1990 verzocht de Minister-President - in overeenstemming met het gevoelen van de Ministerraad - aan de Algemene Rekenkamer om in gemeen overleg met het accountantskantoor KPMG Croes & Croes een onderzoek in te stellen bij het Water- en Energiebedrijf. Het onderzoek zou zich moeten uitstrekken naar de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de inkomsten en de uitgaven vanaf 1 januari 1986, waarbij met name acht moest worden geslagen op:

- personeelsaangelegenheden;
- leveranties door derden;
- getrouwheid der rekeningen.

Het onderzoek heeft langer geduurd dan in eerste instantie was gepland. Dit werd onder meer veroorzaakt door het feit dat, om een juist beeld te verkrijgen, gewacht moest worden op de uitkomsten van de jaarrekening 1990.

Het rapport van het accountantskantoor KPMG Croes & Croes was medio oktober 1991 gereed. Dit rapport is integraal als bijlage in het onderhavige rapport van de Rekenkamer opgenomen.

Door de Rekenkamer is onderzoek ingesteld naar de personeelsaangelegenheden en is een nadere analyse gemaakt van de rekeningcijfers. Bovendien wordt in een apart hoofdstuk nog nader ingegaan op enkele door het accountantskantoor gedane bevindingen.

2. Personeels- en salarisadministratie.

Organisatorisch is er een scheiding aangebracht tussen de personeels- en de salarisadministratie van het WEB. Toch is

er als gevolg van een bureaucratische organisatie geen sprake van een goede uitwisseling van gegevens. Communicatie tussen leidinggevend en uitvoerend personeel is niet optimaal. Personeel belast met de uitvoering van de salarisadministratie is hierdoor niet voldoende op de hoogte van de wettelijke regelingen op dit gebied. Personeelsdossiers zijn vaak incompleet.

De geautomatiseerde verwerking van de salarisgegevens geschiedt door het Servicio Central di Computacion op basis van mutatieformulieren die door de salarisadministratie worden opgesteld. Controle op de verwerking van de gegevens vindt echter onvoldoende plaats.

Door de Directie van het WEB werden salarisbetalingen gedaan voor onder anderen gratificaties en niet genoten vakantiedagen, zonder dat de daarvoor vereiste ministeriële besluiten werden opgemaakt. Bovendien was de berekening van deze betalingen strijdig met de bepalingen van de Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht.

In 1989 werden zodoende aan 4 werknemers gratificaties verstrekt tot een totaal bedrag van Afl. 40.300 wegens verricht overwerk, dat niet voor declaratie in aanmerking kwam.

Eveneens in 1989 werd een bedrag van Afl. 95.000 uitbetaald aan een ambtenaar wegens niet genoten vakantiedagen over de periode 1984 t/m 1989. Door een foutieve berekeningswijze was dit bedrag Afl. 42.000 te hoog, terwijl evenmin een ministeriële beschikking ter uitbetaling van dit bedrag is opgemaakt. De betrokken ambtenaar is thans niet meer in dienst van het WEB.

Overigens heeft de Kamer aan de hand van de door haar ontvangen besluiten van benoemingen, bevorderingen, ontslagen, etc. het verloop van de salarisbetalingen per ambtenaar vanaf 1986 tot en met 1990 gecontroleerd. Daarbij zijn geen

noemenswaardige afwijkingen geconstateerd.

Van het personeelsbestand van het WEB per 1 januari van de jaren 1986 t/m 1991 kan het volgende overzicht worden gegeven:

	<u>1986</u>	<u>1987</u>	<u>1988</u>	<u>1989</u>	<u>1990</u>	<u>1991</u>
ambtenaren	108	102	113	115	111	140
werklieden	<u>201</u>	<u>195</u>	<u>175</u>	<u>154</u>	<u>102</u>	<u>139</u>
Totaal	309	297	288	269	213	279
	===	===	===	===	===	===

Het verloop van de salariskosten over deze jaren was (in duizenden florins):

	<u>1986</u>	<u>1987</u>	<u>1988</u>	<u>1989</u>	<u>1990</u>
ambtenaren	4.555	4.867	5.489	6.277	7.046
werklieden	<u>5.625</u>	<u>5.593</u>	<u>5.046</u>	<u>4.450</u>	<u>4.067</u>
Totaal	10.180	10.460	10.535	10.727	11.113
	=====	=====	=====	=====	=====

Het verloop van de gemiddelde salariskosten in deze jaren kan dan als volgt worden berekend (in duizenden florins):

	<u>1986</u>	<u>1987</u>	<u>1988</u>	<u>1989</u>	<u>1990</u>
ambtenaren	43.380	45.274	48.149	55.548	56.143
werklieden	28.409	30.232	30.674	34.765	33.751

3. Onderzoek KPMG Croes & Croes.

Het in het kader van de taakopdracht door KPMG Croes & Croes aan de Minister-President uitgebrachte rapport is integraal als bijlage in het onderhavige rapport opgenomen. Het rapport is in overeenstemming met de Rekenkamer tot stand gekomen. Korthedshalve wordt voor de algemene conclusies van het onderzoek verwezen naar hoofdstuk 4 van de bijlage. De Kamer zal in dit hoofdstuk nog nader ingaan op de

volgende door KPMG Croes & Croes gesignaleerde zaken:

- A. Kwaliteit van de begrotingen;
- B. Leveringscontracten met Coastal.

A. Kwaliteit van de begrotingen.

In het rapport van KPMG Croes & Croes wordt bij "1. Algemeen" van hun "Selectie van bevindingen" de opmerking gemaakt dat de afwijkingen van de werkelijke kosten ten opzichte van de goedgekeurde begrotingen soms groot zijn, terwijl in het algemeen geen kredietaanvullingen bij de minister zijn aangevraagd.

Twijfel bestaat daarbij aan de kwaliteit van de begrotingen. Door de Kamer is het volgende overzicht gemaakt ter illustratie van de grootte van deze afwijkingen.

figuur 1 : Overzicht begrotingsbedragen in Afl. x 1.000.

Begrotingen	1986	1987	1988	1989	1990
Bez. en lonen	10.235	10.028	9.870	8.888	9.960
Olie	38.501	23.218	34.580	41.159	42.588
Rente en afschr.	15.531	15.531	15.731	11.602	12.154
Overige kosten	<u>24.558</u>	<u>21.038</u>	<u>23.173</u>	<u>25.207</u>	<u>25.145</u>
Totaal uitgaven	<u>88.825</u>	<u>69.815</u>	<u>83.354</u>	<u>86.856</u>	<u>89.847</u>
Electriciteit	51.475	42.208	47.622	53.435	55.907
Water	25.709	21.430	22.938	28.079	32.595
Overige baten	<u>8.641</u>	<u>1.920</u>	<u>2.060</u>	<u>1.968</u>	<u>1.997</u>
Totaal inkomsten	<u>85.825</u>	<u>65.558</u>	<u>72.620</u>	<u>83.482</u>	<u>90.499</u>
Nadelig saldo	<u>3.000</u>	<u>4.257</u>	<u>10.734</u>	<u>3.374</u>	<u>(652)</u>

figuur 2 : Overzicht rekeningsbedragen in Afl. x 1.000.

Begrotingen	1986	1987	1988	1989	1990
Bez. en lonen	10.180	10.461	10.537	10.728	11.113
Olie	26.360	35.118	28.127	34.539	33.145
Rente en afschr.	17.599	16.744	16.575	13.272	13.930
Overige kosten	<u>24.091</u>	<u>28.128</u>	<u>24.440</u>	<u>30.999</u>	<u>47.594</u>
Totaal uitgaven	<u>78.230</u>	<u>90.451</u>	<u>79.679</u>	<u>89.538</u>	<u>105.782</u>
Electriciteit	44.285	48.487	46.601	52.813	61.215
Water	23.254	23.474	23.886	26.617	30.195
Overige baten	<u>786</u>	<u>3.364</u>	<u>2.958</u>	<u>3.168</u>	<u>3.130</u>
Totaal inkomsten	<u>68.325</u>	<u>75.325</u>	<u>73.445</u>	<u>82.598</u>	<u>94.540</u>
Nadelig saldo	<u>9.905</u>	<u>15.126</u>	<u>6.234</u>	<u>6.940</u>	<u>11.242</u>

figuur 3 : Afwijkingen rekeningen t.o.v. begrotingen in procenten.

Afwijkingen	1986	1987	1988	1989	1990
Bez. en lonen	(1)	4	7	21	12
Olie	(32)	51	(19)	(16)	(22)
Rente en afschr.	13	8	5	14	15
Overige kosten	(2)	34	5	23	89
Electriciteit	(14)	15	(2)	(1)	9
Water	(10)	10	4	(5)	(7)
Overige baten	(91)	75	44	61	57
Nadelig saldo	230	255	(42)	106	(1.824)

Zoals uit figuur 3 blijkt zijn de afwijkingen aanzienlijk. Dit beperkt zich niet alleen tot de inderdaad moeilijk te ramen posten zoals olie (i.v.m. de internationale prijsontwikkelingen), maar ook tot de posten waarin meer inzicht moet zijn, zoals bezoldigingen en lonen en rente en afschrijving.

De grote afwijking in 1990 op de overige kosten houdt verband met de aankoop van electra van Coastal en de kosten van waterimport (totaal ca. Afl. 15.500.000), waar tegenover een meevaller op de post olieverbruik van ca. Afl. 9.000.000 valt te noteren.

De uiteindelijke uitkomsten wijken derhalve aanzienlijk af

van de veelal te optimistisch opgestelde begrotingen. Ter illustratie volgen hierna de geraamde en werkelijke nadelige saldi in de jaren 1986 t/m 1990 (bedragen in duizenden florins):

<u>Jaar</u>	<u>Begroting</u>	<u>Rekening</u>	<u>Afwijking</u>	<u>Percentage</u>
1986	3.000	9.905	6.905	230%
1987	4.257	15.126	10.869	255%
1988	10.734	6.234	4.500	(42%)
1989	3.374	6.940	3.566	106%
1990	<u>(652)</u>	<u>11.242</u>	<u>11.894</u>	1.824%
TOTAAL	<u>20.713</u>	<u>49.447</u>	<u>28.734</u>	139%

Over deze vijf jaren was het werkelijke nadelig saldo dus bijna 2,4 maal zo groot als bij de begroting was geraamd.

B. Leveringscontracten met Coastal.

a. Water.

Ingevolge de " *Water Purchase Agreement* " , die voor een periode van vijf jaren is aangegaan, garandeert het WEB een levering tot aan 3.790 ton water per dag aan Coastal. De prijs die voor deze levering wordt berekend komt neer op Afl. 4,75 per m³ (per juli 1989). De prijs is opgebouwd uit een vaste component (53%) en een variabele component (47%), die maandelijks zal worden aangepast aan de ontwikkeling van de gemiddelde prijs van " *3,0% Sulfur no.6 Fuel Oil* ".

Ingevolge de " *Utilities cooperation agreement* " kan het WEB water importeren met gebruikmaking van de faciliteiten van Coastal. De hiervoor noodzakelijke investeringen worden door Coastal doorberekend aan het WEB, waarbij Coastal eigenaar zal worden van de investeringen. In 1990 werd zodoende Afl. 6.657.000 betaald voor de import van water. Volgens interne berekening van het WEB komen de kosten van ingekocht water uit op Afl. 11,63 per m³.

b. Electriciteit.

Als uitvloeisel van de "Electric Service Agreement" , die voor een periode van vijftien jaren is aangegaan, zullen door Aruba minimaal de volgende hoeveelheden electriciteit van Coastal worden ingekocht:

1990	65.880.000 Kwh.
1991	131.400.000 Kwh.
1992 en latere jaren	149.000.000 Kwh.

De prijs die hiervoor door WEB moet worden betaald bedroeg op basis van de prijs in augustus 1989 Afl. 0,126 per Kwh. Deze prijs wordt maandelijks herzien aan de hand van verandering van de brandstof prijzen en verandering van een component voor overige kosten.

Herziening van de brandstof faktor (basis Afl. 0,0815 per Kwh.) zal geschieden op basis van objectief gepubliceerde gegevens en zal geen problemen behoeven op te leveren.

Herziening van de overige kosten faktor (basis Afl. 0,0445 per Kwh.) zal maandelijks geschieden aan de hand van de totale operationele kosten van de elektriciteitsopwekking door het WEB ten opzichte van diezelfde kosten in juli 1989. Dit betekent derhalve dat iedere kostenverhoging (bijv. als gevolg van toekomstige investeringen) bij het WEB zal resulteren in een verhoging van de prijs die aan Coastal moet worden betaald voor de contractueel te leveren electriciteit.

4. Cijfermatige analyse.

A. Nadelige saldi electriciteit resp. water.

Uit de rekeningcijfers valt te herleiden welke kosten c.q. opbrengsten direct kunnen worden toegerekend aan electriciteit resp. water. Een juiste toerekening van de overige kosten via een kostenverdeelstaat is niet mogelijk. Om toch een indruk te verkrijgen van de verdeling van de nadelige

saldi tussen electriciteit en water, zijn in het volgende overzicht de overige te verdelen kosten toegerekend aan de hand van de verhouding van de directe kosten c.q. opbrengsten.

Hoewel deze methode niet geheel correct is, geven de resultaten toch wel een indruk van het verloop van de nadelige saldi.

figuur 4: Overzicht toerekening nadelige saldi in Afl. x 1.000.

Jaar	Electriciteit			Water			Totaal nadelig saldo
	direct	indirect	totaal	direct	indirect	totaal	
1986	(2.465)	2.853	388	7.424	2.093	9.517	9.905
1987	2.918	2.715	5.633	7.839	1.654	9.493	15.126
1988	(4.108)	3.841	(267)	3.982	2.519	6.501	6.234
1989	(4.891)	5.615	724	2.772	3.444	6.216	6.940
1990	(4.968)	3.216	(1.752)	10.658	2.336	12.994	11.242
Totaal	(13.514)	18.240	4.726	32.675	12.046	44.721	49.447

Deze nadelige saldi kunnen worden afgezet tegen de gegevens van resp. de electriciteitsproductie en de afgeleverde hoeveelheid water. Deze bedroegen :

<u>Jaar</u>	<u>Electriciteit</u> <u>in Kwh x 1.000</u>	<u>Water</u> <u>in m³ x 1.000</u>
1986	291.203	4.278
1987	317.671	4.640
1988	328.408	4.608
1989	355.259	5.126
1990	<u>406.397</u> *)	5.668
Totaal	<u>1.698.938</u> =====	<u>24.320</u> =====

*) inclusief 66.499.318 Kwh inkoop van Coastal volgens contract.

Uit vorenstaande gegevens kan voorzichtig worden geconcludeerd dat het gecummuleerde nadelig saldo van de electriciteit over de jaren 1986 t/m 1990 afgezet tegen het aantal geproduceerde Kwh neerkomt op gemiddeld Afl. 0,00278 per Kwh. Dezelfde berekening voor de afgeleverde hoeveelheid water resulteert in een bedrag van Afl. 1,84 per m³ water.

B. Overzicht verdeling naar kostensoorten.

figuur 5: Verdeling naar kostensoorten in Afl. x 1.000 en in procenten.

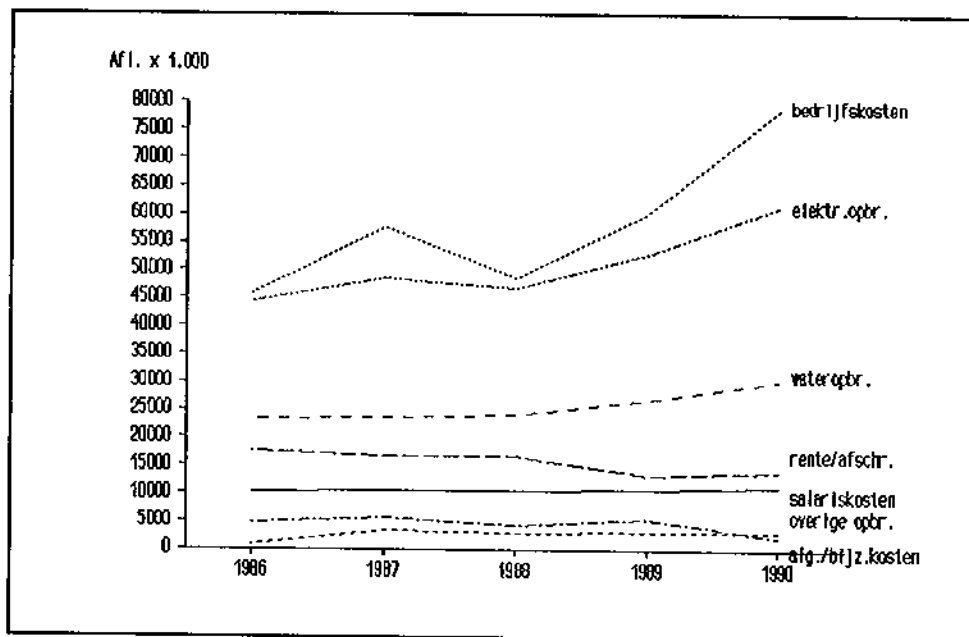
Jaar	Salariskosten		Rente/Afschr.		Bedrijfskosten		Alg./byz.kosten	
	Afl.	%	Afl.	%	Afl.	%	Afl.	%
1986	10.180	13	17.599	22	45.780	59	4.671	6
1987	10.461	12	16.744	18	57.592	64	5.654	6
1988	10.537	13	16.575	21	48.373	61	4.194	5
1989	10.728	12	13.272	15	60.069	67	5.469	6
1990	11.113	11	13.930	13	78.494	74	2.245	2

Uit deze cijfers valt af te leiden dat het aandeel van de salariskosten gedurende deze jaren vrijwel gelijk blijft. De kosten van rente en afschrijving dalen, hetgeen een gevolg is van het achterblijven van de vernieuwingsinvesteringen. De bedrijfskosten nemen met name in 1990 aanzienlijk toe, hetgeen een gevolg is van de noodzakelijke inkoop van water en de contractuele afname van electriciteit van Coastal. De algemene en bijzondere kosten zijn beïnvloed door de getroffen voorzieningen voor dubieuze debiteuren en de kosten van de VUT regeling voor het personeel. Met ingang van 1990 komen deze kosten op "normaal" niveau.

In de volgende grafiek is het verloop van de diverse kosten-

en opbrengstensoorten weergegeven.

figuur 6: Grafiek kosten- en opbrengstensoorten.

Uit deze grafiek valt duidelijk te zien dat de bedrijfskosten oorzaak waren van de stijging van de kosten. De overige kosten bleven vrijwel constant of daalden. De bedrijfskosten zullen zowel als gevolg van toename van de produktie als door prijsstijgingen zijn gestegen.

De stijging van de opbrengsten daarentegen werd voornamelijk veroorzaakt door de hogere afname, aangezien de verkoopprijzen gedurende deze jaren niet werden gewijzigd (behoudens de met Coastal afgesloten contracten).

Bij onderdeel D van dit hoofdstuk wordt een vergelijking gemaakt tussen de produktiecijfers en de kosten.

C. Debiteuren.

Ten laste van de exploitatie werden de volgende voorzieningen getroffen in verband met dubieusheid van debiteuren wegens waterlevering en aansluitkosten:

1986 : Afl. 3.684.594

1987 : Afl. 1.891.586
 1988 : Afl. 841.854
 1989 : Afl. 441.531
 1990 : Afl. 211.281

Per 31 december 1990 was nog een bedrag van Afl. 18.283.235 van deze debiteuren te vorderen, waarvoor in totaal tot een bedrag van Afl. 9.285.583 aan voorzieningen waren getroffen. Van het openstaande bedrag van Afl. 8.997.652, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen betreft een bedrag van Afl. 2.372.026 vorderingen die ouder waren dan 2 jaren.

Sinds het WEB zelf is gaan zorgdragen voor de inning van de waterleidingnota's behoefde een kleiner wordend bedrag wegens dubieusheid ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Desondanks is het resterende openstaande bedrag van Afl. 8.997.652 nog zeer aanzienlijk.

D. Opbrengsten

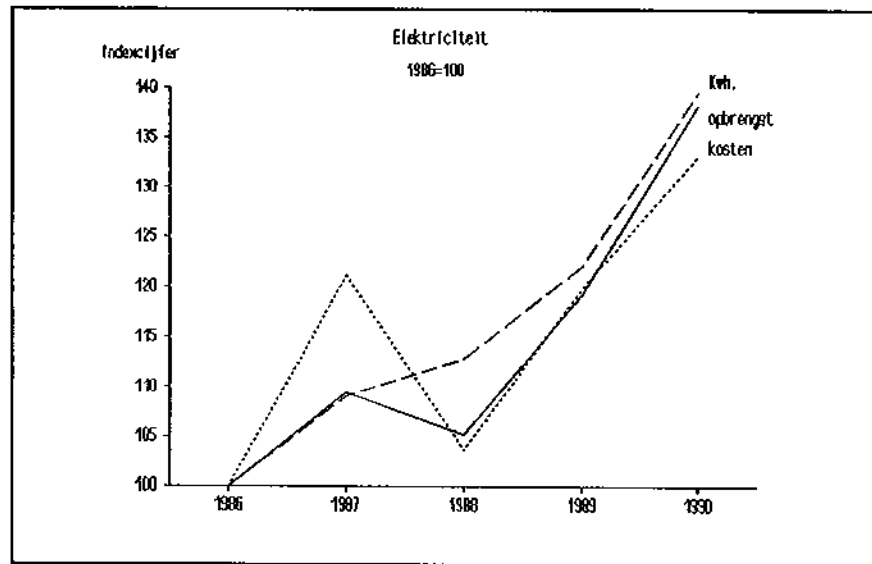
De opbrengsten van electriciteit en water worden gesplitst in leveringen aan derden, eigen verbruik en overige (o.a. waarborgsommen, meterhuur en aansluitkosten). Onder eigen verbruik van electriciteit is in het volgende overzicht begrepen de levering van stoom aan de waterplant.

figuur 7: Overzicht opbrengsten in Afl. x 1.000.

Jaar	Electriciteit				Water			
	derden	eigen	rest	totaal	derden	eigen	rest	totaal
1986	30.509	13.747	29	44.285	21.105	1.834	315	23.254
1987	32.731	15.725	31	48.487	20.976	2.176	322	23.474
1988	33.958	12.616	27	46.601	21.871	1.518	497	23.886
1989	36.967	15.822	24	52.813	24.575	1.661	381	26.617
1990	42.922	18.266	27	61.215	28.155	1.621	419	30.195

Deze cijfers van de opbrengsten kunnen grafisch worden vergeleken met respectievelijk de opgewekte c.q. ingekochte elektriciteit en de afgeleverde hoeveelheden water (zie ook de tabel op blz. 10). Tevens zijn in de grafieken opgenomen de kosten van respectievelijk elektriciteit en water, zoals deze zijn berekend bij onderdeel A. van dit hoofdstuk.

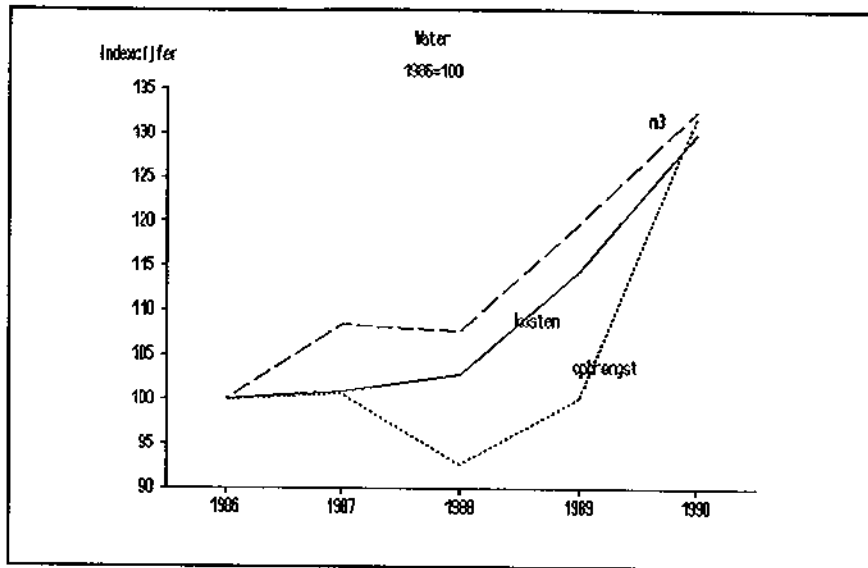
figuur 8: Grafiek relatie kosten, opbrengsten en hoeveelheden elektriciteit.

Uit deze grafiek valt af te lezen dat vanaf 1988 de stijging van de kosten en de opbrengsten redelijk parallel lopen. Ook de opgewekte hoeveelheid elektriciteit loopt hieraan parallel. Dit is ook logisch bij gelijkblijvende tarieven. Wel blijkt dat in 1988 en 1989 de opbrengsten achterbleven bij de opgewekte hoeveelheid energie. Dit kan worden verklaard door de (te) lage prijzen die in die jaren werden gehanteerd voor de interne doorberekening van het eigen verbruik.

De uitschieter in het kostenniveau in 1987 heeft als oorzaak de drastisch verhoging van de kosten van stookolie in dat jaar.

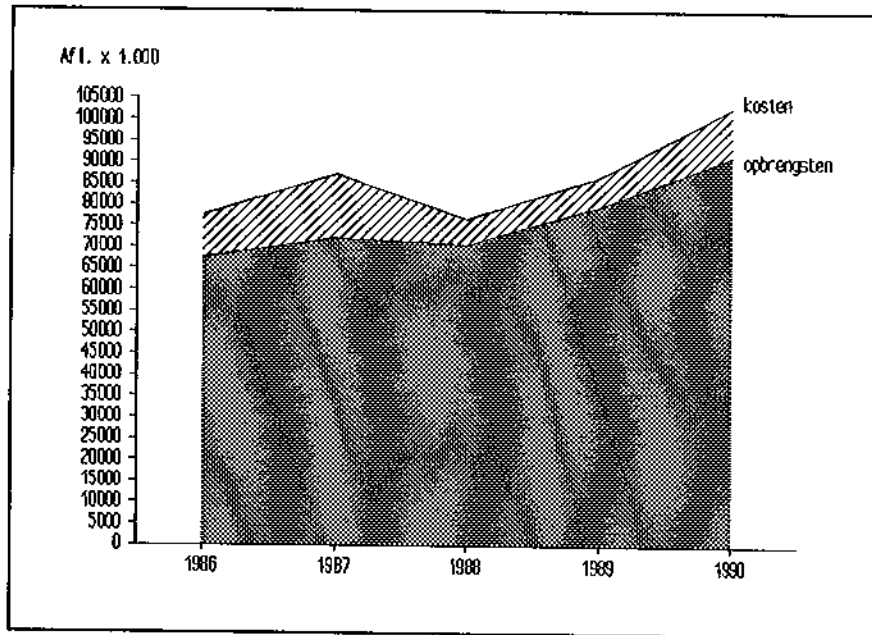
figuur 9: Grafiek relatie kosten, opbrengsten en hoeveelheden water.

Met uitzondering van het jaar 1987 lopen de opbrengst en de afgeleverde hoeveelheid water parallel. De oorzaak van de afwijking van dit beeld in het jaar 1987 is o.a. gelegen in het feit dat in dat jaar naar verhouding veel water voor eigen verbruik is afgezet, terwijl de afzet aan derden daalde. Het tarief dat wordt berekend voor eigen verbruik ligt namelijk ca. 10% lager dan het tarief voor derden. Het beeld van de verlaging van het kostenniveau van de produktie van water werd in 1990 verstoord door de noodzakelijke inkoop van water tot een bedrag van Afl. 6.657.000.

Tot slot worden in volgende grafiek weergegeven de totale kosten en de totale opbrengsten van het bedrijf, waarbij het gearceerd gedeelte het totale nadelig saldo weergeeft.

figuur 10: Grafiek kosten, opbrengsten en nadelige saldi.

5. Conclusies.

De volgende algemene conclusies kunnen uit het onderzoek bij het Water- en Energiebedrijf over de jaren 1986 t/m 1990 worden getrokken:

- De voorschriften die gelden voor een overheidsbedrijf, met name op het gebied van aanbesteding en personeelsgebied werden niet of onvoldoende nageleefd;
- De administratie vertoont zodanige tekortkomingen, dat niet tot goedkeurende accountantsverklaringen kon worden gekomen;
- De begrotingen vertonen geen reëel beeld van de werkelijke situatie, waardoor de rekeningscijfers aanzienlijk afwaken, terwijl bij ontbrekende begrotingsruimte geen aanvullend budget werd aangevraagd;
- Het gemiddelde tekort (of wel de subsidie van de overheid) bedroeg over de onderzochte jaren globaal Afl. 1,84 per m³ water en Afl. 0,00278 per Kwh. elektriciteit;
- Er valt een verbetering te bespeuren in de inning van de waterdebiteuren sinds de inning door het WEB zelf ter hand is genomen;
- De met Coastal afgesloten contracten blijken niet op alle punten duidelijk te zijn, waardoor over relatief grote bedragen verschil van mening bestaat;
- Het contract met Coastal voor de levering van elektriciteit levert voor het bedrijf nadelen op zodra het WEB investeert in het eigen bedrijf.

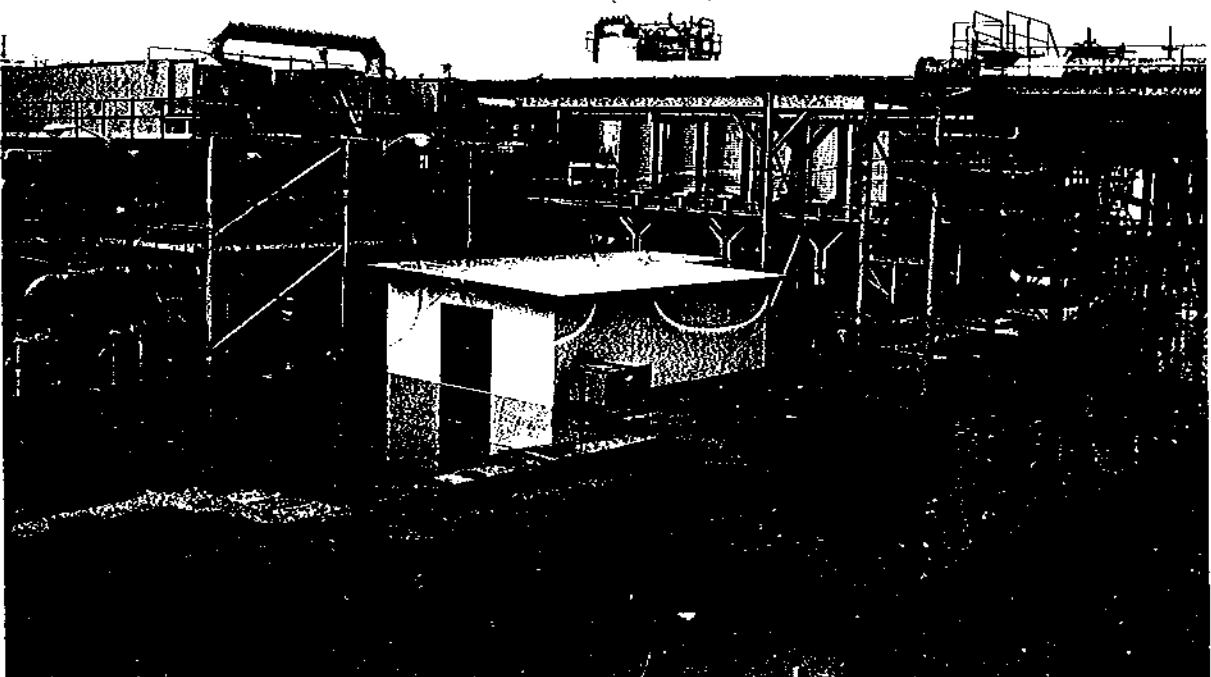
6. Commentaar Ministerraad,

De Minister-President heeft bij zijn brief van 26 maart 1992 het volgende commentaar geleverd op het verslag van het onderzoek door de Kamer:

"De ministerraad heeft Uw rapport betreffende het onderzoek bij het Water- en Energiebedrijf over de jaren 1986 tot en met 1990 ampel besproken.

Van de in dit rapport, bevattende het resultaat van het onderzoek in samenwerking met het accountantskantoor KPMG Croes & Croes, geconstateerde oneffenheden is met zorg kennisgenomen.

Hij heeft zich inmiddels dan ook verplicht daaraan de nodige aandacht te wijden."

BIJLAGE

Rapport

aan de Regering van Aruba
t.a.v. de Minister President van Aruba
Zijne Excellentie, de heer N.O. Oduber

inzake

onderzoek bij het Water- en Energiebedrijf
in gemeen overleg met de Algemene Rekenkamer

4 oktober 1991

Inhoudsopgave

Rapport

1	Inleiding	2
1.1	Accountantscontrole op de rekeningen	2
1.2	Personeelsaangelegenheden	3
1.3	Doelmatigheid en rechtmatigheid van de uitgaven	3
2	Controle-criteria bij het onderzoek	4
2.1	De eis van rechtmatigheid	4
2.2	De eis van doelmatigheid	4
3	Gevolgde methodiek bij het onderzoek	5
4	Algemene conclusie op basis van het onderzoek	6
4.1	Rechtmatigheid	6
4.2	Doelmatigheid	6
4.3	Algemeen	7
5	Slot	8

Bijlagen

1	Selectie van bevindingen	9
1	Algemeen	10
2	Onderhoudsfondsen	12
3	Overige Bedrijfskosten	13
4	Projekten/Duurzame Vaste Activa	17
2	Overzicht van uitgaven met betrekking tot overige bedrijfskosten, onttrekkingen aan het onderhoudsfonds en investeringen	18
3	Opdrachtbevestiging d.d. 19 november 1990	20

1 Inleiding

Naar aanleiding van Uw opdracht d.d. 12 oktober 1990 om in gemeen overleg met de Algemene Rekenkamer de administratie van het Water- en Energiebedrijf, vanaf de datum van intrede van de Status Aparte, zijnde 1 januari 1986, een onderzoek uit te voeren naar doelmatigheid en rechtmatigheid der ontvangsten en uitgaven en daarbij met name acht te slaan op: personeelsaangelegenheden, leveranties door derden en getrouwheid der rekeningen, berichten wij U als volgt.

1.1 Opdracht

De hierboven genoemde opdracht is ruim geformuleerd. Wij hebben in onze brief d.d. 19 november 1990 U geïnformeerd over de wijze waarop wij deze opdracht hebben geïnterpreteerd en hoe deze is aangepakt. Daarbij hebben wij geconcludeerd dat ons onderzoek in dit kader zich zal richten op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitgaven over de periode 1 januari 1986 tot september 1990. Voor Uw gemak is deze brief in dit rapport opgenomen als bijlage 3. Voor alle duidelijkheid zullen wij hier kort de belangrijkste punten herhalen.

1.1.1 *Accountants-controle op de rekeningen*

In onze brief d.d. 19 november 1990 hebben wij het doel van de accountants-controle op de rekeningen, zijnde de jaarrekeningen, beschreven alsmede de daarbij door ons gehanteerde methoden.

Wij kunnen U informeren dat de jaarrekening 1989 definitief is uitgebracht voorzien van een accountantsverklaring. De jaarrekening 1990 zal naar verwachting omstreeks begin oktober 1991 uitgebracht worden met een accountantsverklaring. In onze brief d.d. 19 november 1990 hebben wij uitgelegd dat de doelmatigheid en rechtmatigheid der ontvangsten een onderdeel is van de controle op de jaarrekening.

Wij hebben U in onze brief d.d. 19 november 1990 geïnformeerd over de tekortkomingen in de administratieve organisatie van het WEB. In onze accountantsverklaringen bij de jaarrekeningen alsmede in onze controlenotitie over de controle van de jaarrekeningen 1985 en 1986 hebben wij uitgelegd waarom een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening momenteel niet tot de mogelijkheden behoort.

Wij zullen na het uitkomen van de jaarrekening 1990 opnieuw een controlenotitie uitbrengen. Zoals U bekend vindt met de huidige directeur overleg plaats ten einde tot een aanpak te komen die er uiteindelijk toe moet leiden dat een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening afgegeven kan worden.

Tijdens ons onderzoek hebben we geconstateerd dat een aantal door het WEB zelf gecreëerde interne procedures niet geheel consequent worden nageleefd. Hierover zullen wij aan U rapporteren in de controlenotitie die rond midden oktober 1991 uitgebracht zal worden.

1.1.2 Personeelsaangelegenheden

De Algemene Rekenkamer voert dit onderdeel van de opdracht uit in het kader van een "totaal-onderzoek" naar de Personeelslasten bij de Overheid.

1.1.3 Rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitgaven

Zoals hiervoor reeds opgemerkt is, richt het onderzoek in dit kader zich op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitgaven over de periode 1 januari 1986 tot september 1990, waarop de hierna volgende rapportage betrekking heeft.

2 Controle-criteria bij het onderzoek

2.1 De eis van rechtmatigheid

Bij de controle van de rechtmatigheid van de uitgaven dient zekerheid te worden verkregen omtrent de volgende zaken:

- mocht de uitgave of verplichting ten laste van de begroting worden gebracht ?
Relevante aspecten:
 - begrotingscriterium: is er ruimte op de begroting voor de betreffende uitgave ?
 - artikelcriterium: past de uitgave of verplichting qua aard binnen de omschrijving van het artikel ten laste waarvan zij is gebracht ?
 - begrotingsjaarcriterium: heeft de uitgave betrekking op het onderhavige begrotingsjaar ?
- is de omvang van de uitgave of verplichting juist (niet te veel of te weinig) ?
Relevante aspecten:
 - rekenkundige juistheid van de omvang van de transactie;
 - voorwaarden neergelegd in wetten en regels waaraan een bepaalde transactie moet voldoen;
 - betrouwbaarheid van aan een transactie ten grondslag liggende derdengegevens;
 - de aanwezigheid van een voldoende tegenprestatie;
- is het tijdstip van de uitgave binnen de periode juist (niet te vroeg of te laat);
- is betaald aan de juiste persoon of instantie.

2.2 De eis van doelmatigheid

Dit aspect behandelt de eis, dat naast het feit dat een prestatie moet zijn geleverd, bovendien economisch moet worden gehandeld. Immers bij het beheer van overheidsmiddelen moet de nodige "zuinigheid" worden betracht.

Dit betekent ten eerste dat in principe geen zaken van een dusdanige omvang of kwaliteit moeten worden aangeschaft, die de redelijke behoefte hieraan te boven gaan.

Ten tweede betekent zuinigheid of economisch handelen, dat er, gegeven de noodzakelijke eigenschappen van een goed, of dienst (de kwaliteit), een redelijke prijs voor moet worden betaald.

Het nut van een gekocht goed of dienst zal niet altijd eenduidig zijn vast te stellen. In het kader van deze opdracht is besloten geen technische specialisten in te huren voor een technische evaluatie van bepaalde uitgaven. Door het ontbreken van harde normen is dit onderdeel beperkt gebleven tot een marginale toetsing.

3 Gevolgde Methodiek bij het onderzoek

Bij de uitvoering van het onderzoek is gebruik gemaakt van deelwaarnemingen. Door de omvang van de te onderzoeken massa is een integraal onderzoek economisch niet haalbaar.

De onderzochte massa is in de volgende categorieën onder te verdelen:

- onttrekkingen aan het onderhoudsfonds;
- overige bedrijfskosten(inclusief brandstofverbruik);
- projecten van het WEB / investeringen in vaste activa.

Met betrekking tot de in hoofdstuk 2 omschreven aspecten heeft de nadruk bij het onderzoek met name gelegen op de volgende concrete punten:

- nagaan of uitgaven begroot zijn en indien dit niet het geval is, of er een krediet-aanvulling is;
- nagaan of er openbare aanbestedingen worden gehouden voor uitgaven waarvoor dit vereist is, of dat er een ontheffing van de regel van openbare aanbesteding is verleend en er dan offertes worden gevraagd;
- nagaan of de opdracht verleend is op basis van de meest gunstige offerte (prijs/kwaliteit verhouding en overige relevante aspecten);
- vaststellen van de aanwezigheid van gunningsadviezen;
- nagaan of akkoording van de Minister aanwezig is.

4 Algemene conclusie op basis van het onderzoek

Naar aanleiding van de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek zijn de volgende conclusies getrokken.

4.1 Rechtmatigheid

De comptabiliteitsvoorschriften zijn door het WEB, in de onderzochte periode, niet steeds consequent toegepast.

Er zijn uitgaven geconstateerd, o.a. voor materialen en benodigdheden en in 1990 voor aankoop van water en electra, waarvoor geen begrotingsruimte beschikbaar was en waarvoor geen aanvullende ruimte werd aangevraagd.

Tevens ontbreekt in verschillende gevallen de schriftelijke goedkeuring van de Minister. De vraag dringt zich hierbij op of de begrotingsposten in alle gevallen gebaseerd zijn op reële verwachtingen.

De voorgeschreven procedures voor het gunnen van werken aan derden worden niet steeds consequent toegepast. In het algemeen wordt, alhoewel dit is voorgeschreven, geen openbare aanbesteding gehouden. In die gevallen wordt volstaan met een onderhandse aanbesteding bij die bedrijven die naar de mening van het WEB de opdracht kunnen uitvoeren. Hierbij bestaat een voorkeur voor bedrijven met werkervaring bij het WEB. Hiervoor wordt als reden aangevoerd een verhoging van de snelheid en efficiency alsmede een verhoging van de kwaliteit doordat de uitvoerder veelal bekend is met het bedrijf, de interne technische- en organisatorische processen, machinerie en vaste werkafspraken. In 1990 zijn voor deze aanbestedingen intern instructies ontwikkeld.

Doordat geen duidelijke criteria aanwezig zijn voor de bepaling van de aard van bepaalde uitgaven is niet voor alle gevallen duidelijk of de uitgaven ten laste van het correcte begrotingsartikel (en kostenplaats) zijn gebracht. Met name is dit relevant voor uitgaven die zich begeven op de grens van investeringen, onderhoud of exploitatiekosten.

4.2 Doelmatigheid

Uit het onderzoek is niet gebleken dat door het WEB niet met voldoende "zuinigheid" wordt omgegaan met de aanwezige middelen. Er zijn door ons geen uitgaven gesignaleerd die evident de redelijke behoefte overschrijden. Zoals reeds eerder vermeld is in het kader van deze opdracht besloten geen technische specialisten in te huren voor een technische evaluatie van bepaalde uitgaven. Door het ontbreken van harde normen is dit onderdeel beperkt gebleven tot een marginale toetsing.

Doordat de comptabiliteitsvoorschriften met betrekking tot aanbestedingen niet steeds zijn toegepast, is voor veel uitgaven achteraf niet vast te stellen of door het

WEB steeds de meest optimale keuze is gemaakt bij het uitbesteden van werken of aankopen.

4.3 Algemeen

Het WEB bevindt zich momenteel in een overgangsfase waarbij het bedrijf verandert van een overheidsbedrijf in een in juridisch en economisch opzicht zelfstandige eenheid.

Het WEB zal een zelfstandig naamloze vennootschap worden met de Overheid als enige aandeelhouder. De betreffende naamloze vennootschap is zeer recent opgericht. De activiteiten en de activa en passiva van het WEB zullen in de toekomst overgedragen worden aan deze naamloze vennootschap. Het WEB zal dan geen direct onderdeel meer uitmaken van de Landsbegroting en niet meer gebonden zijn aan de comptabiliteitsvoorschriften.

Vooruitlopend hierop, heeft het WEB in de afgelopen jaren reeds een grotere zelfstandigheid verkregen.

In de geldende comptabiliteitsvoorschriften is hiervoor geen voorziening opgenomen, waardoor formele vereisten vaak strijdig zijn met de vergroting van de eigen verantwoordelijkheid.

5 Slot

Zoals reeds eerder vermeld, zijn bij dit onderzoek beperkingen aangebracht in de te onderzoeken massa door gebruik te maken van deelwaarnemingen. Hierdoor is het mogelijk dat zaken die op zich vermeldenswaardig zijn, tijdens het onderzoek niet aan het licht zijn gekomen.

De in dit rapport opgenomen bevindingen zijn besproken met de huidige directie van het WEB en de Algemene Rekenkamer van Aruba. In overleg met de Algemene Rekenkamer van Aruba is besloten de bevindingen niet meer te bespreken met de vorige directeur van het WEB, aangezien deze niet meer in overheidsdienst is.

In bijlage 1 "Selectie van bevindingen" van dit rapport zijn enkele specifieke gevallen vermeld die door ons geselecteerd zijn uit de door ons gesignaleerde zaken en die naar wij menen van belang zijn bij de oordeelsvorming van de lezer van dit rapport. Er is niet naar gestreefd een volledige opsomming te geven.

Wij zijn altijd gaarne bereid mondelinge toelichting te verschaffen op dit rapport.

Hoogachtend,

KPMG Croes & Croes.

Ref.: M.R. Croes / K.G.P. Tegel

Selectie van bevindingen

1 Algemeen

In dit hoofdstuk van de bijlage zijn enkele opmerkingen en bevindingen opgenomen die niet specifiek voor een bepaalde uitgavensoort zijn en die derhalve een algemeen karakter hebben.

- 1 Een begroting is een belangrijk sturingsinstrument van de leiding van een onderneming. Het heeft een taakstellend karakter en geeft tevens de autorisatie aan de Regering nadat deze is vastgesteld door de Staten.

Afwijkingen van de werkelijke totale kosten van een begrotingsrubriek ten opzichte van de goedgekeurde begroting zijn soms groot, terwijl in het algemeen geen kredietaanvullingen bij de betreffende Minister zijn aangevraagd. Een mogelijke oplossing kan liggen in een verhoging van de kwaliteit van de begrotingen en een meer strikte naleving van de regels met betrekking tot begrotingsoverschrijdingen.

- 2 Voor uitgaven boven bepaalde bedragen dient een machtiging tot uitgave (M.T.U.) te worden verkregen van de Minister.

Bij het WEB wordt deze regel in het algemeen niet nageleefd. In een aantal gevallen, met name voor investeringen en inkoop van grondstoffen, zijn er brieven van akkoording door de Minister. Voor andere uitgaven kon ons veelal geen schriftelijke akkoording door de Minister getoond worden en was een akkoording door de Directie aanwezig.

- 3 Jaarlijks wordt naar schatting circa een half miljoen besteed aan graaf- en legwerkzaamheden voor vervanging, uitbreiden, aansluiten, onderhouden en repareren van het (hoofd)leidingnet. Uit de documentatie behorende tot de opdrachtbrieven voor de te verrichten werkzaamheden valt veelal niet af te leiden of het voor een specifieke opdracht om een investering, onderhoud of kosten gaat.

Dit veroorzaakt problemen bij de beoordeling of de werkzaamheden passen binnen de eerder verleende begrotingsruimte en bij de allocatie op de begrotingspost.

Wij stellen voor criteria aan te leggen ter bepaling van de aard van de werkzaamheden.

- 4 Er worden reeds enkele jaren geen openbare aanbestedingen meer gehouden voor graaf- en legwerkzaamheden alhoewel dit wel is voorgeschreven in de comptabiliteitsvoorschriften. Naar wij bij het WEB hebben vernomen is in 1986 voor het laatst een openbare aanbesteding gehouden voor graaf- en legwerkzaamheden.

Er waren twee bedrijven die als laagste inschreven. Er werd, naar ons is medegedeeld, een gunningsadvies naar de minister gestuurd, maar de schriftelijke akkoording door de Minister is niet aanwezig. Sindsdien bleven

deze twee bedrijven de graaf- en legwerkzaamheden uitvoeren. In 1989 is een van de bedrijven failliet gegaan en zijn de werkzaamheden van dit bedrijf overgenomen door een nieuwe onderneming.

In 1989 vond er een verhoging plaats van de uurloonprijzen die in rekening worden gebracht. Deze verhoging is goedgekeurd door de Directeur van het WEB, een stuk waaruit de akkordering door de Minister blijkt, ontbreekt echter.

- 5 Volgens een circulaire van het Bestuurscollege d.d 3 maart 1980, agenda-nummer Fin./2224, dienen voor alle uitgaven tussen Afl 500 en Afl 20.000 minimaal twee schriftelijke prijsopgaven te worden aangevraagd. Bij het in werking treden van de comptabiliteitsverordening 1989 per 1 januari 1990 zijn deze bedragen verhoogd tot uitgaven tussen de Afl 10.000 en Afl 100.000. (onderhandse aanbesteding)

Naar ons bij het WEB is medegedeeld worden bovengenoemde offertes in het algemeen telefonisch aangevraagd. Hiervan is in het algemeen geen schriftelijke vastlegging.

Als gevolg hiervan is het achteraf niet meer vast te stellen of eerder genoemde instructie wordt nageleefd. Tevens is achteraf niet meer vast te stellen of inderdaad gekozen is voor de meest gunstige offerte.

Naar onze mening dienen offertes schriftelijk te worden ingediend, dan wel door WEB op schrift te worden vastgelegd.

2 Onderhoudsfondsen

- 1 De dotaties aan de onderhoudsfondsen worden ieder jaar conform de begroting geboekt. De begrotingspost is, voor zover wij hebben kunnen nagaan, niet gebaseerd op een onderhoudsplan of op een op een andere wijze onderbouwde schatting van de te verwachten kosten.
De kosten voor onderhoud in de vorm van de dotatie aan de onderhoudsvoorziening zoals deze ten laste van de exploitatie gebracht wordt en de uiteindelijk werkelijke kosten kunnen derhalve uiteenlopen.
- 2 Onttrekkingen aan de onderhoudsfondsen worden in de kapitaaldienst geadministreerd en zijn te beschouwen als kapitaaluitgaven.
Ook voor deze kapitaaluitgaven dient een machtiging tot uitgave (M.T.U.) te worden aangevraagd bij de Minister.

Bij het WEB wordt deze regel in het algemeen niet nageleefd. In een aantal gevallen zijn er wel brieven van akkoordering door de Minister.

- 3 Een groot deel van de onttrekkingen aan het onderhoudsfonds zijn gedaan in verband met het inhuren van arbeiders voor onderhoudswerkzaamheden. Bij het onderzoek is vastgesteld dat in het algemeen een groot deel van deze werkzaamheden gegund worden aan vier bedrijven.

Naar ons bij het WEB is medegedeeld worden er geen openbare aanbestedingen gehouden voor het inhuren van arbeiders. Wel worden telefonisch uurloopprijzen van andere bedrijven gevraagd. Naar ons is medegedeeld zijn de bovengenoemde bedrijven de goedkoopste. Hiervan kon ons geen schriftelijke vastlegging getoond worden.

Als gevolg hiervan is het achteraf niet meer vast te stellen of inderdaad gekozen is voor de meest gunstige offerte (prijs/kwaliteit verhouding en overige relevante aspecten).

3 Overige bedrijfskosten

- 1 In de overige bedrijfskosten zijn uitgaven ten behoeve van graaf- en legwerkzaamheden opgenomen. Hierbij is het reeds in hoofdstuk 1 Algemeen onder punt 2 vermelde van toepassing. Soms worden de uitgaven voor nieuwe leidingen en heraansluitingen geactiveerd en soms worden ze als overige bedrijfskosten gepresenteerd.

Zoals reeds eerder vermeld is de procedure voor het gunnen van deze werkzaamheden niet conform de comptabiliteitswetgeving.

- 2 Een belangrijk deel van de overige kosten bestaat uit de uitgaven voor levering van stookolie.

Binnen de onderzoeksperiode tot 1989 was er een vaste leverancier voor stookolie. Deze leverancier heeft de leveringen van olie voortgezet na sluiting van de Lago raffinaderij. De Lago Oil & Transport Co. Ltd. had een contract met het toenmalige Eilandgebied Aruba dat op 31 december 1981 af liep. In een schriftelijke afspraak d.d. 5 januari 1984 is overeengekomen brandstof te leveren aan het Water- en Energiebedrijf conform het oude contract.

Naar ons is medegedeeld is er geen nieuw contract gesloten met de volgende leverancier, maar zijn de voorwaarden van het contract met de Lago door de partijen stilzwijgend gehanteerd.

Sinds 1990 bestaat er een leveringscontract met Coastal en sinds april 1990 levert Coastal de stookolie aan het WEB. Dit contract is ondertekend door de Minister President.

Volgens de in dit contract opgenomen voorwaarden dient het WEB binnen een afgesproken termijn te betalen voor deze leveringen. Door het WEB zijn binnen deze periode de facturen niet gecontroleerd met het contract., maar is volstaan met een controle op de hoeveelheden.

In september 1990 is het WEB begonnen met de controle op de nota's van Coastal over de periode April tot en met september 1990 met het contract. Volgens de directie van het WEB is met betrekking tot deze leveringen een bedrag van AFI 450.190 teveel betaald aan Coastal, doordat door Coastal het maandgemiddelde van de gemiddelde dagprijsnoteringen niet conform de in het contract vastgelegde formule is berekend.

Naar ons is medegedeeld door de directie is het nog niet mogelijk gebleken deze post te verrekenen met latere leveringen, doordat Coastal zich op het standpunt zou stellen, dat een directielid een andere berekening geakkordeerd zou hebben.

Er wordt nog overlegd hoe deze post afgehandeld dient te worden.

- 3 In 1990 is circa AFI 5.000.000 door Coastal in rekening gebracht voor kosten met betrekking tot de aankoop van geïmporteerd water.

Deze aankoop is in overeenstemming met de "Utilities cooperation agreement" d.d. 27 februari 1990, een amendement op de "Waterpurchase agreement" en de "Electricity agreement".

In dit amendement is geregeld dat Coastal voor het WEB water zal importeren waarbij het WEB gebruik mag maken van faciliteiten van Coastal. Coastal zal de hiervoor noodzakelijke investeringen doen en deze tegen kosten, zonder enige verdere opslag doorbelasten aan het WEB. Hiertegenover staat dat Coastal na afloop van de leveringsperiode eigenaar van de investeringen is geworden.

De nota voor alle hierboven beschreven kosten kan echter nog niet gecontroleerd worden omdat de hiervoor benodigde gegevens (nog) ontbreken. Het gaat hier om de oorspronkelijke nota's van de wateraankoop, transport, inspectie, "treatment and purification" en de originele nota's voor de investeringen.

Volgens een interne berekening komen de kosten van ingekocht water uit op circa AFI 11.63 per kubieke meter.

- 4 Met betrekking tot de kosten die zijn gemaakt voor de aankoop van stroom van Coastal kan de juistheid van de gemaakte kosten nog niet bepaald worden. De facturen die tot op heden zijn ontvangen zijn "provisional invoices".

Dit komt doordat volgens het contract met betrekking tot stroomlevering (Electric Service Agreement d.d. 19 oktober 1989) met Coastal, WEB de gegevens moet aandragen ter bepaling van de "other cost" component van de door Coastal in rekening te brengen kosten.

Het betreft hier gegevens met betrekking tot de "operating" kosten per megawatt uur (exclusief olie) voor de powerplant van WEB. Coastal zal de zelfde factor per megawatt in rekening brengen.

De "other cost" component kon tot nu toe niet bepaald worden, doordat WEB de daarvoor relevante gegevens door achterstanden in de administratie nog niet beschikbaar had. Binnenkort zullen, met het gereedkomen van de jaarrekening 1990 van het WEB deze gegevens beschikbaar komen waarna een definitieve afrekening opgemaakt kan worden.

- 5 Alle verstrekkingen van materialen en alle inkopen worden via het magazijn afgehandeld. De afgiften van het magazijn worden met magazijnverstrekkingbonnen verwerkt in de administratie en volgens de daarop verwerkte aanwijzingen ten laste gebracht van de verschillende begrotingsposten.

De volledigheid van de verwerkte magazijnverstrekkingbonnen wordt niet vastgesteld. Door het ontbreken van een adequate sub-administratie en door het ontbreken van een afstemming met de werkelijk aanwezige voorraden kan niet

eenvoudig vastgesteld worden of alle verstrekte materialen verwerkt zijn in de financiële administratie.

In de onderzoeksperiode is niet een maal geïnventariseerd. In 1991 heeft voor het eerst een inventarisatie plaatsgevonden. De resultaten hiervan zijn nog niet verwerkt.

Daarnaast is geconstateerd dat de opgegeven eenheidsprijzen op de bonnen niet altijd correct berekend zijn.

- 6 De opdrachtbrief A-6115/5/DK d.d. 24 oktober 1989 voor het inhuren van "Security Guards" voor een periode van een jaar is getekend door de waarnemend Directeur van WEB. Het betreft hier een uitgave die niet begroot was. In 1990 waren de uitgaven voor deze post circa AFI 75.000.

Volgens de Comptabiliteitsverordening dienen alle overeenkomsten die gemeoid gaan met een uitgave die niet begroot is schriftelijk te worden goedgekeurd door de Minister. Deze schriftelijke goedkeuring kon ons niet getoond worden.

- 7 De kosten voor het huren van V-wagens zijn gedurende de onderzoeksperiode aanzienlijk gestegen. De kosten hiervan waren in 1989 en 1990 naar schatting respectievelijk circa AFI 400.000 en circa AFI 500.000.

Deze kosten zijn zowel ten laste van de onderhoudsfondsen als van het resultaat geboekt (zie tevens hoofdstuk 1 punt 2). Bedrijfswagens waarvoor in de begroting een post is opgenomen worden door de Dienst Openbare Werken ingehuurd bij een autoverhuurbedrijf. De betaling van de nota loopt tevens via de Dienst Openbare Werken. Voor het inhuren van auto's waarvoor in de begroting geen post is opgenomen wordt rechtstreeks het autoverhuurbedrijf ingeschakeld.

Voor deze uitgaven zijn, voor zover wij weten, geen op schrift gestelde machtigingen tot uitgave (M.T.U.) beschikbaar en zijn geen kredietaanvullingen en offerte aanvragen aanwezig.

- 8 Het WEB dient zelfstandig de activa alsmede mogelijke andere risico's (aansprakelijkheid etc.) te verzekeren. Hierbij dient men tevens te denken aan de risico's die WEB loopt bij een eventuele calamiteit.

In 1990 is een groot bedrag aan investeringen voor nieuwe installaties besteed. Een maatstaf voor de hoogte van de te verzekeren waarde van de activa is een recent taxatierapport waarin de herbouw-waarde staat vermeld. Naar ons is medegedeeld is momenteel geen recent taxatierapport aanwezig. Tevens ontbreekt naar ons weten een studie van de mogelijke risico's bij calamiteiten en de daaruit voortkomende mogelijke aansprakelijkheid-stellingen.

- 9 Door het WEB zijn in de onderzoeksperiode de volgende bedragen gedoteerd aan de voorziening voor debiteuren:

(in Arubaanse florins)

1986	3.684.594
1987	1.891.586
1988	841.854
1989	441.531
1990 <i>(ontleend aan de concept jaarrekening)</i>	211.281
	7.070.846

Deze dotaties aan de voorziening bleken nodig na een analyse van de ouderdom van voornamelijk de waterdebiteuren. Gerelateerd aan de waterverkoop betreft het hier een relatief materieel bedrag dat uiteindelijk voor het WEB verloren kan gaan.

Een strikt inningsbeleid kan leiden tot een aanzienlijke verbetering van de kwaliteit van de waterdebiteuren

Naar wij hebben begrepen worden sinds enige tijd de debiteuren beter bewaakt en wordt in een eerder stadium actie genomen, waardoor naar verwachting in de toekomst de verliezen als gevolg van oninbaarheid kleiner zullen zijn.

- 10 In 1987 is schroot verkocht aan een daarin gespecialiseerd bedrijf. Er is een contract gesloten tussen het WEB en dit bedrijf voor leveringen van schroot van in totaal AFI 935.000.
Een vordering met betrekking tot deze leveringen op dit bedrijf van AFI 306.500 is per 1990 nog niet ontvangen. Inmiddels is deze vordering helemaal voorzien.
Hieruit kan worden geconcludeerd dat vooraf niet voldoende zekerheden voor de betaling waren gevraagd.

4 Projekten/Duurzame vaste activa

1 De Comptabiliteitsverordening schrijft voor, dat voor alle uitgaven via de kapitaalendienst een machtiging tot uitgave (M.T.U.) verleend dient te zijn. Over het algemeen is geconstateerd dat deze regel niet door het WEB wordt nageleefd.

2 Uit het onderzoek is gebleken dat projecten die gefinancierd worden uit het Meerjarenplanfonds volgens de voorschriften worden uitbesteed en uitgevoerd.

Indien er geen openbare aanbesteding is gehouden voor dit soort projecten dan was in alle gevallen hiervoor een ontheffing verleend. Een voorbeeld hiervan zijn de projekten Alto-Vista en fase 1 t/m 3 van het project Riool Water Zuivering Installatie.

Er zijn voor deze projecten geen openbare aanbestedingen gehouden, maar de vertegenwoordiger van Nederland voor Arubaanse zaken verleende hiervoor een ontheffing.

Met betrekking tot andere projecten, die niet vallen onder het meerjarenplan, kan veelal geconcludeerd worden dat de comptabiliteitsverordening niet juist is toegepast. Met name blijven in het algemeen openbare aanbestedingen achterwege.

3 Met betrekking tot de gunning van werken aan uitvoerders zijn de in de eerdere hoofdstukken vermelde opmerkingen van toepassing.

Van enkele projecten geven we hieronder enkel voorbeelden:

- voor de bouw van een pijpenbrug (investering AFI. 865.200) is geen Ministeriële beschikking aanwezig en voorts heeft geen openbare aanbesteding voor dit projekt plaatsgehad;
- Zowel voor Aquachem 3 als voor Aquachem 4 zijn de investeringen als gevolg van meerwerk hoger uitgevallen dan was begroot (totaal AFI 395.000). Het WEB beschikt niet over een Ministeriële beschikking voor de gemaakte additionele kosten voor deze projekten;
- Voor de bijbouw Hoofdkantoor van circa Afl 270.000 van WEB vond geen openbare aanbesteding plaats. De opdracht werd gegeven aan een bouwbedrijf, zonder dat er een op schrift gestelde machtiging tot uitgave van de Minister aanwezig was.

**Overzicht van uitgaven met betrekking
tot overige bedrijfskosten, onttrekkin-
gen aan het onderhoudsfonds en in-
vesteringen**

Overzicht van uitgaven met betrekking tot overige bedrijfskosten, onttrekkingen aan onderhoudsfondsen en investeringen

(in duizenden Arubeense gulden)	1986		1987		1988		1989		1990	
	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting
Overige bedrijfskosten										
Kantoor en algemene kosten	4.591	920	2.749	809	1.743	908	1.306	888	2.126	838
Vervoerskosten	343	392	452	388	512	388	693	388	469	368
Verbruik stook- en dieselolie	26.360	38.501	35.119	23.218	28.127	34.580	34.539	41.159	33.145	42.586
Materialen en benodigdheden	2.147	2.776	2.643	2.525	2.575	2.144	4.066	2.727	5.735	2.909
Aankoop electra	-	-	-	-	-	-	-	-	8.957	-
Water import	-	-	-	-	-	-	-	-	6.657	-
Storingen onderhoudsfondsen	1.045	1.065	1.395	1.064	1.395	1.065	1.400	1.150	2.005	1.755
Overige kosten	184	44	1.617	1.316	1.449	1.522	1.696	1.494	1.561	1.484
Bijzondere lasten	80	65	874	50	2.451	56	4.163	56	118	56
Totaal	34.750	43.763	44.849	29.370	38.252	40.661	47.863	47.862	60.773	50.028
Onttrekkingen aan onderhoudsfondsen										
Onderhoud diensgebouwe en reservoirs	9	400	174	100	454	350	22	104	322	840
Onderhoudsfonds install. en stookolieleid.	472	800	248	490	560	850	1.107	800	774	1.038
Onderhoud dienstwoning	13	50	4	31	5	32	8	32	8	50
Waarborg fonds	-	9	-	10	-	10	-	10	-	P.M.
Afschrijving dubieuze debiteuren	-	-	-	-	453	-	784	-	-	P.M.
Reserve terugzending	-	-	3	-	8	P.M.	-	P.M.	-	P.M.
Onderhoud waterleidingnetten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VUT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	494	1259	429	631	1480	1242	3.879	946	1.230	1.928
Investeringen										
Algemene leiding en administratie	38	94	10	39	53	18	86	272	421	147
Electriciteitsproductie	13	2.352	1	97	44	165	-	169	2.573	4.735
Waterproductie	(67)	851	98	193	9	10	14.332	19	16.121	16
Electriciteitsdistributie	-	1.052	-	5	-	6	-	15	-	-
Waterdistributie	769	2.485	1.350	1.575	992	1.172	1.745	500	1.281	1.027
Werkplaatsen	-	64	-	40	-	-	-	105	31	-
Magazijn	-	53	-	10	3	-	-	10	-	-
Riochwaterzuivering	-	11	-	10	-	50	487	300	365	-
Gebouwen en terreinen	-	450	-	165	3	-	282	75	146	-
Meet- en regeltechniek	4	90	-	11	-	10	-	-	-	-
Totaal	757	7.502	1.459	2.145	1104	1.431	16.932	1465	20.938	5.925
Interne leveringen										
Warmteverbruik	8.555	10.858	9.725	6.463	7.613	10.277	9.587	9.060	11.437	8.656
Electriciteitsverbruik	5.345	7.054	6.144	7.056	5.220	5.447	6.452	7.092	7.027	6.333
Waterverbruik	1.802	1.387	2.136	1.350	1.485	1.369	1.634	2.353	1.501	2.715
Totaal	15.702	19.299	18.005	14.871	14.318	17.093	17.673	18.505	19.965	17.704

De cijfers van 1990 zijn ontbonden aan de concept jaarrekening